

PROGRAM STRUČNOG ISPITA ZA ZVANJE KUSTOSA

1. OPĆI DIO

I. USMENI DIO ISPITA

Usmeni dio ispita sastoji se iz sljedećeg predmeta:

1. Osnove državnog i pravnog poretka Republike Hrvatske, te zakonodavstvo Republike Hrvatske u području muzejske djelatnosti i zaštite i očuvanja kulturnih dobara.

Sadržaj predmeta: Ustav Republike Hrvatske, radno zakonodavstvo i propisi, zakonodavstvo u kulturi

Literatura:

1. Ustav Republike Hrvatske // »Narodne novine«, br. 41/01 (pročišćeni tekst) i 55/01 (ispr.)
2. Zakon o sustavu državne uprave // »Narodne novine«, br. 75/93, 92/96, 48/99, 15/00, 127/00, 59/01., 190/03- proč. tekst., 199/03 i 79/07 Čl. 49.-56. (Državna uprava u županiji, gradu, općini).
3. Zakon o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave // »Narodne novine«, br. 199/03, 30/04, 136/04, 22/05, 44/06, 5/08 i 27/08. Čl. 15. (Djelokrug Ministarstva kulture)
4. Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi // »Narodne novine«, br. 33/01., 60/01- vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07 i 125/08) Čl. 18.-23. (Samoupravni djelokrug, općine, grada i županije)
5. Zakon o radu // »Narodne novine«, br. 149/09 (Glave I.-VI., XII. i XIV.)
6. Zakon o muzejima // »Narodne novine«, br. 142/98 i 65/09, s pripadajućim Pravilnicima.
7. Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara // »Narodne novine«, br. 69/99, 151/03, 157/03 - ispr. i 87/09 s pripadajućim Pravilnicima.
8. Zakon o arhivskom gradivu i arhivima // »Narodne novine«, br. 105/97, 64/00 i 65/09
9. Zakon o kulturnim vijećima // »Narodne novine«, br. 48/04.
10. Zakon o knjižnicama // »Narodne novine«, br. 105/97, 5/98, 104/00 i 69/09 Čl. 1.-12., 28. i 45.
11. Europska kulturna konvencija // "Narodne novine", Međunarodni ugovori br. 6/94
12. Konvencija o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja // "Narodne novine", Međunarodni ugovori br. 5/07.
13. Konvencija o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine // „Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 12/93, UNESCO, Pariz, 23. studenoga 1972. godine.
14. Konvencija o zaštiti arhitektonskog blaga Europe // „Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 6/94, Vijeće Europe, Granada, 3. listopada 1985. godina
15. Europska konvencija o zaštiti arheološke baštine (revidirana) // „Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 4/04 i 9/04 objava, Vijeće Europe, Valetta 16. siječnja 1992. godina.
16. Konvencija UN o pravu mora // „Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 9/2000 čl. 303.
17. Konvencija o zaštiti podvodne kulturne baštine // „Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 10/04., UNESCO, Pariz, 2. studenoga 2001. godine
18. Konvencija o zaštiti nematerijalne kulturne baštine // „Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 5/05

19. Okvirna konvencija o vrijednosti kulturne baštine za društvo //“Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 5/07.
20. Europska konvencija za zaštitu audiovizualne baštine //„Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 5/07.
21. Konvencija o mjerama zabrane i sprječavanja nedozvoljenog uvoza, izvoza i prijenosa vlasništva kulturnih dobara //„Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 12/93., Pariz, 14. studenoga 1970. godine.
22. UNIDROIT-ova Konvencija o ukradenim ili nezakonito izvezenim kulturnim dobrima //„Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 5/2000 i 6794., Rim, 24. lipnja 1995. godine.
23. Konvencija za zaštitu kulturnih dobara u slučaju oružanog sukoba i Protokol u vezi sa zabranom izvoza kulturnih dobara s okupiranih teritorija //„Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 12/93, Haag, 14. svibnja 1954. godine.
24. Drugi Protokol uz Konvenciju za zaštitu kulturnih dobara u slučaju oružanog sukoba //„Narodne novine“, Međunarodni ugovori br. 11/05., Haag, 26. ožujka 1999. godine.
25. Preporuke UNESCO-a o zaštiti kulturne baštine.
26. Povelje i Preporuke ICOMOS-a i ICOM-a.
27. Statuti Međunarodnog savjeta za muzeje UNESCO-a (ICOM), 2007., <http://icom.museum/statutes.html>.
28. Direktive i drugi akti Europske unije o zaštiti kulturne baštine.

2. POSEBNI DIO

I. PISMENI DIO ISPITA

Pismeni dio ispita polaže se sukladno čl. 6. i 22. Pravilnika o uvjetima i načinu stjecanja stručnih zvanja u muzejskoj struci („Narodne novine“, br 97/10).

II. USMENI DIO ISPITA

Usmeni dio ispita sastoji se iz četiri predmeta:

1. Muzeologija

Sadržaj predmeta:

Uvod i definicije muzeologije u Hrvatskoj i svijetu – od veze s informacijskim znanostima do teorije muzeja i teorije baštine; Osnovna podjela muzeologije; Povijesna muzeologija: čime se bavi i pitanja na koja odgovara; Povijest nastanka zbirki i muzeja u Hrvatskoj; Temeljni pojmovi muzeologije: muzejski predmet – muzealnost – kulturni identitet - muzeološke funkcije; Funkcija zaštite: od sabiranja do fizičke zaštite; Funkcija istraživanja s naglaskom na vezi muzeologije s pojedinim znanstvenim disciplinama u okviru nje; Funkcija komunikacije: oblici komuniciranja s naglaskom na izložbi kao reprezentantu muz. komunikacije; Praktična razina muzeologije – organizacija i djelatnost muzeja: po zbirkama, osoblju i prostoru, s naglaskom na muzejskoj profesiji i njenoj etici.

Obavezna literatura:

1. Babić, D. *O muzeologiji, novoj muzeologiji i znanosti o baštini*. Ivi Maroeviću baštinici u spomen. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 2009m str. 43-60.
2. Gob, A; N. Drouguet. *Muzeologija*. Zagreb; Antibarbarus, 2007, str. 15-81. (Uvod i prva dva poglavlja).
3. Maroević, I. *Uvod u muzeologiju* Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1993. (Odabrane stranice: 9-16, 50-65, 70-88, 96-100, 116-118, 120-138, 160-161, 169-186, 199-205, 233-243),

4. Vujić, Ž. *Izvori muzeja u Hrvatskoj* Zagreb: Kontura, 2007. (Poglavlja: Pojam muzeja (str.17-43), Kabinet svijeta kao plodno tlo za prikupljanje prirodnina (str. 199-232), Zaključno poglavlje ili kako ono što smo saznali o prošlom upotrijebiti danas (str. 263-277).
5. Vujić, Ž. *Korisnički aspekt u sustavu Ive Maroevića: od pažljive analize do smjernica dopune*. / Ivi Maroeviću baštinici u spomen. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 2009, str. 73-87.

2. Muzeografija

Sadržaj predmeta:

- Definicija muzeografije,
- Primjena muzeološke teorije u muzejskoj praksi,
- Postupnost nastajanja stalnoga postava ili povremene izložbe, od ideje do realizacije postava.
- Uloga muzeografskih pomagala u vizualizaciji izložbe ili stalnog postava,
- Obrada muzejske građe,
- Poznavanje osnovnih propisa o vođenju inventara i principima dokumentiranja muzejskih predmeta.
- Praktični rad u zbirkama, osnove poznavanja, čuvanja i fizičke zaštite predmeta

Obvezna literatura:

1. Maroević, Ivo. *Muzeografija i muzej*. // Uvod u muzeologiju. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1993. str. 70 -88.
2. Šola, Tomislav. *Eseji o muzejima i njihovoj teoriji / prema kibernetičkom muzeju*. Zagreb: HNK ICOM, 2003.
3. *Muzejska izložba (tema broja)*. // *Informatica museologica*. 34, 3 / 4, 2003.
4. *The Manual of Museum Exhibitions*. Ed. by Barry Lord and Gail Dexter Lord. AltaMira Press. Canada. 2002.
5. *Izazov za muzealce: muzeološko školovanje i stručno usavršavanje (tema broja)*. // *Informatica museologica*. 34, 1 / 2, 2003.
6. Dean, David. *Museum exhibition: theory and practice*. London; New York: Routledge. 1994.
7. *Novi postavi (tema broja)*. // *Informatica museologica*. 25, 1 / 4, 1994.
8. *Novi stalni postavi u muzejima i galerijama poslije Domovinskog rata (tema broja)*. // *Informatica museologica*. 30, 1 / 4, 1999.
9. *Osnove zaštite i izlaganja muzejskih zbirki*. Zagreb: Muzejski dokumentacijski centar, 1993.

Preporučena literatura:

1. Lord, Barry. *The Manual of Museum Learning*. AltaMira Press. Canada. 2007.
2. *Museografia didactica / coordinatores Joan Santacana Mestre, Nuria Serrat Antoli*. – Barcelona: Ariel, 2005.
3. Šojat Bikić, Maja. Mašić, Boris. *Evaluacija izložbe Dobro mi došel prijatelj – Viki Glovacki na temelju provedenog istraživanja među posjetiteljima / korisnicima*. // *Informatica museologica*. 37, 1 / 4, 2006. str. 125 – 132.
4. Belcher, Michael. *Exhibitions in museums*. Leicester; London: Leicester University Press, 1992.
5. Mensch, Peter van. *Muzeji i autentičnost*. // *Informatica museologica*. 16, 3 / 4, 1985. str. 2 – 4.
6. Maroević, Ivo. *Zamjena za muzejske predmete: (tipologija i definicija)*. // *Informatica museologica*. 16, 3 / 4, 1985. str. 5 – 6.
7. *Museum Practice, magazine*. London : Museums Association (MP website: www.museumsassociation.org/mp)

8. Museums Journal. London : Museums Association (MJ website:
www.museumsassociation.org/mj&IXPOS=mahead3)

3. Osnove muzejske dokumentacije

Sadržaj predmeta:

- Muzeološka funkcija istraživanja – dokumentiranja; principi dokumentiranja; osnovni oblici dokumentacije u muzeju: inicijalna ili ulazna (knjiga ulaza) i trajna (inventarna knjiga, katalog muzejskih predmeta, knjiga izlaza); osnovni postupci dokumentiranja: inventarizacija (upisivanje u inventarnu knjigu i nanošenje ili pridruživanje inventarnog broja muzejskom predmetu) i katalogizacija; osnovne vrste podataka: tekstualni i vizualni; stvaranje i obrada vizualnih podataka - fototeka; standardi u muzejskom okolišu; standardi podataka za obradu muzejske građe; kontrola nazivlja prigodom obrade muzejske građe – liste pojmova, klasifikacije i tezaursi; zaštita muzejske dokumentacije.

Obavezna literatura:

1. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi. // Narodne novine, br. 108/02.
2. Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja uvida u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju. // Narodne novine, br. 115/01.
3. Tuđman, Miroslav. Dokumentalistika: Rječnik odabranih pojmova. // Obavijest i znanje. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1990. Str. 155-231.
4. Međunarodne smjernice za podatke o muzejskom predmetu: CIDOC-ove kategorije podataka. Zagreb: Hrvatsko muzejsko društvo, 2000. (izdano kao prilog Vijesti muzealaca i konzervatora, 1/4, 1999.)

Preporučena literatura:

Maroević, Ivo. Dokumentacija. // Uvod u muzeologiju. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1993. Str. 189-199.

4. Osnove muzejske pedagogije

Sadržaj predmeta:

- povijesni pregled muzejske edukacije
- uloga muzejskog pedagoga
- radno mjesto muzejskog pedagoga
- oblici edukacije u muzejima
- muzejska edukacija danas

Obavezna literatura:

1. Odgojna i obrazovna djelatnost muzeja./ priredio Ivan Vavra. Zagreb : Hrvatski školski muzej, 1980.
2. Informatica museologica. // ur. Branka Šulc. Tema broja : Obrazovanje u muzejima - Stanje u muzejima Jugoslavije / ur. Ljerka Kanižaj. 18, 1/4 (78 - 81) (1987)
3. Informatica museologica. // ur. Jozefina Dautbegović. Tema broja : Edukacija u muzejima. 28, 1/4 (1997)
4. Brezinščak, R.; Jelavić, Ž. Uloga i status muzejskih pedagoga u djelatnosti muzeja // Anali Galerije Antuna Augustinčića. 16/17 (1996/1997), str. 101 - 106
5. I. skup muzejskih pedagoga Hrvatske s međunarodnim sudjelovanjem : Pula 14 - 16. lipnja 2001. : 1. zbornik radova/ gl. ur. Mila Škarić. Zagreb : Hrvatsko muzejsko društvo : Sekcija za muzejsku pedagogiju, 2002.
6. II. skup muzejskih pedagoga Hrvatske s međunarodnim sudjelovanjem : Zadar, 7. - 9. studenoga 2002. : 2. zbornik radova / gl. ur. Eduard Kletečki. Zagreb-Zadar : Hrvatsko muzejsko društvo : Sekcija za muzejsku pedagogiju; Arheološki muzej Zadar, 2004.

7. III. skup muzejskih pedagoga Hrvatske s međunarodnim sudjelovanjem : Vukovar, 14. - 16. listopada 2004. : Zbornik radova / gl. ur. Eduard Kletečki. Zagreb : Hrvatsko muzejsko društvo, 2006.
8. IV. skup muzejskih pedagoga Hrvatske s međunarodnim sudjelovanjem : Knin, 11. - 14. listopada 2006. : Zbornik radova / gl. ur. Božidar Pejković. Zagreb : Hrvatsko muzejsko društvo, 2007.

Preporučena literatura:

1. Hooper-Greenhill, Eilean (ed.). The Educational Role of the Museum. London; New York: Routledge, 1994.
2. Falk, John H., Dierking, Lynn D. The Museum Experience. Washington DC: Whalesback Books, 1994.